

Nyt fra fagkonsulentent januar 2012

Nyheder fra ministeriet

Ministeren har fra første dag erklæret, at gymnasireformen er en god reform, og at der ikke vil ske store ændringer. Til gengæld vil man foretage "et serviceeftersyn", dvs. man vil forsøge at ændre på de områder, der er uhensigtsmæssige, så man kan få flere gennem uddannelserne. Øget fokus på klasserumsledelse og fællesskaber samt nej til "ansvar for egen læring" er gode bud på kommende fokusområder. Ministeren ønsker, at 95% (og helst 100%) skal have en ungdomsuddannelse. Bl.a. derfor forslår Christine Antorini bedre muligheder for, at teori og praksis kobles sammen så eleverne i højere grad møder autentiske problemstillinger i undervisningen. Det kunne måske være et incitament til, at vi som psykologilærere i endnu højere grad overvejer, hvordan vi kunne kombinere den teoretiske undervisning med "ud-af-huset-aktiviteter", hvor eleverne får mulighed for at få indblik i konkrete og autentiske problemstillinger (fx i børnehaver, asylcentre, indvandrerklubber, forskellige områder for frivilligt arbejde) og perspektivere disse oplevelser i forhold til det, som de lærer i psykologiundervisningen. Man kunne også forestille sig, at sådanne besøg kunne danne udgangspunkt for feltarbejde på B-niveauet. Jeg opfordrer hermed alle psykologilærere til at skrive til mig eller sende eksempler på projekter og undervisningsforløb til EMU redaktøren, så gode erfaringer med at koble teori og praksis i

undervisningen kan spredes ud til flere.

Fravær og frafald - hvordan man kunne arbejde med et som et tema i psykologi

Det er vist ikke gået nogen forbi, at ministeriet har iværksat en kampagne mod fravær: "Godt du kom". Melodien er næsten blevet en landeplage, og med 2.471.000 hits har hjemmesiden succes. Videoen og kampagnen kan med fordel indgå i et forløb omkring kernestoffet kognition, læring samt gruppeprocesser. Fx kunne man læse "Mindre fravær gennem et godt undervisningsmiljø" som et eksempel på aktuelt stof og bede eleverne finde mulige psykologiske problemstillinger.

<http://dcum.dk/undervisningsmiljoe/mindre-fravaer-gennem-et-godt-undervisningsmiljoe>

Eleverne i psykologi kunne lave et par interview med elever omkring motivation og fravær, hvor eleverne fik mulighed for at praktisere metode og analyse af data på et elementært plan. Dernæst kunne man bede dem analysere videoen med henblik på at finde tre elementer, der måske kunne have en effekt i forhold til at mindske fravær. Man kunne til slut bede dem komme med to konkrete forslag til forbedringer, der kunne mindske fravær. Hermed er man både praksisorienteret og innovativ i sin undervisning. Og innovation er jo et andet fokuspunkt for ministeriet, da det er et mål at fremme elevernes innovative evner.

Eksamen på C - 40/20

Inden længe skal alle eksaminer i psykologi forløbe efter 2010 bekendtgørelsen - dvs. med 40 minutters forberedelse og 20 minutters eksamination. En del kolleger har allerede skrevet til mig, men jeg er meget interesseret i at høre om erfaringer fra denne eksamensform.

Censur på SRP og SSO

I øjeblikket sidder rigtig mange kolleger med de store skriftlige opgaver. Tak til alle dem, der meldte sig som censorer. Hvis man ikke nåede det i denne omgang, er man mere end velkommen til at skrive til mig. Vi får også brug for en masse censorer næste år. Husk også at rektor skal give tilladelse.

Fiktion og fakta i SRP/SSO

Jeg har modtaget en del henvendelser fra kolleger, som har haft problemer med bestemte opgavetyper i forbindelse med censuren. Desværre viser det sig, at der stadig er en del problemer rundt omkring, når psykologi arbejder sammen med et sprogfag - ofte engelsk. Typisk består problemet i, at psykologi blot leverer teori til en litterær analyse. Problemet er ikke nyt. Den forrige fagkonsulent Helle Romme skrev for en del år siden et indlæg på EMU, som jeg vil henvise til

<http://www.emu.dk/gym/fag/ps/uv/fagkonsulent.html> Fiktion og Fakta i psykologi

På samme side ligger der også en skrivelse om SRP og psykologi, som jeg udarbejdede i forbindelse med

ministeriets konferencer omkring SRP i efteråret 2011.

For at slå det helt fast. Når psykologi deltager i SRP eller SSO sammen med et sprogfag, er det meget svært (umuligt!) at opfylde faglige mål i psykologi, hvis der ikke inddrages noget psykologifaglig empiri (fx en undersøgelse eller aktuelt stof med en psykologisk problemstilling). Hvis opgaveformuleringen udelukkende bygger på en kobling mellem psykologisk teori og begreber i forhold til fiktion, giver man ikke eleven mulighed for at honorere de faglige mål i psykologi. Det betyder, at eleven får en dårligere karakter. Jeg opfordrer til, at man i fremtiden altid inddrager noget psykologisk empiri i opgaveformuleringen, og at man vedlægger et bilag med psykologifaglig empiri for at være på den sikre side. Det vil give eleven mulighed for at perspektivere problemstillingen i den fiktive tekst. Det er vejen frem, hvis eleverne skal kunne honorere relevante faglige mål i faget, såsom at "kunne udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag".

Et andet problem som censorer har rejst i forbindelse med dette års censur er, at alt for mange opgaver har et redegørende afsnit i starten med teorigennemgang, som i mange tilfælde er mere eller mindre afskrevet fra en lærebog - og til tider endda fremtræder i noteform. Censorerne mener, at det er svært at give mange point for den slags. Ofte er der 5-7 sider af den slags i en besvarelse, og til tider er det så det eneste "psykologifaglige" i en

besvarelse, hvor resten handler om analyse af fiktion. Måske kunne man overveje at integrere teorien i analysen som et punkt i opgaveformuleringen, så eleven fik mulighed for at forholde sig til noget psykologisk empiri også?

Teori - eller teori og undersøgelser i opgaveformuleringer og opgavebesvarelser?

Et andet problem censorer rejser er, at rigtigt mange opgaveformuleringer kun beder elever og kursister om at forholde sig til psykologisk teori. Det gælder fx i samspil med engelsk og samfundsfag. Det er rigtigt, at psykologisk teori traditionelt har haft en næsten enerådende plads i psykologiundervisningen, men med reformen kom krav om inddragelse af undersøgelser og metodekendskab.

I den reviderede 2010 læreplan refereres der eksplicit til teori og *undersøgelser* hele vejen igennem. Også i vejledningen. Det betyder, at det næppe er nok kun at inddrage teori til besvarelse af en opgave, hvis man skal honorere relevante faglige mål i SRP (eller for den sags skyld til eksamen). Den anvendte psykologi bør afspejle læreplanens krav. Den moderne videnskabelige psykologi er i høj grad baseret på undersøgelser, og derfor bør man som lærer overveje, hvordan man kan lægge op til, at også undersøgelser kan komme i spil i opgavebesvarelserne.

SRP og HHX

Endelig har jeg haft et par henvendelser fra HHX området, hvor psykologi i visse opgaveformuleringer ser ud til at forsvinde helt. Jeg opfordrer lærere i hhv. psykologi og det andet fag til at

vurdere opgaveformuleringer grundigt med henblik på en kritisk vurdering af, om den giver mulighed for at honorere de faglige mål i faget.

Specielt om SSO

I læreplanen for SSO på HF står der i stk. 5.2

"Opgaven kan ikke direkte bygge på den del af fagenes stof, der allerede er indgået i den enkelte kursists undervisning i det pågældende hf-forløb. Der er dog intet til hinder for, at besvarelsen udarbejdes i forlængelse af arbejdet i de(t) indgående fag eller har forbindelse hermed".

Ifølge censorerne er det tydeligt, at denne regel ikke altid overholdes. Fx refereres der i opgaveformuleringer til teori, der er gennemgået i undervisningen (ifølge studieplanen), og i visse tilfælde også til andet materiale, der er gennemgået. En censor nævner at filmen "Er du mors lille dreng?", som er gennemgået i klassen også anvendes som empiri i opgaveformuleringen. Det kan man ikke. Man kan derimod godt lave en opgaveformulering indenfor omsorgssvigt, men det forventes altså, at opgaveformuleringen ikke direkte henviser til gennemgået materiale.

Det ville være en god ide med en opdatering af opgaveformuleringer på EMU, så jeg opfordrer hermed alle censorer til at sende mig eksempler på gode opgaveformuleringer til mig. Meget gerne med kommentarer til, hvorfor de er gode.

IT og psykologi

IT didaktik er et af ministeriets indsatsområder, og her er helt klart nogle udfordringer for psykologilærere. For eksempel er det værd at overveje, hvordan brug af IT måske kan fremme elevernes læring og motivation. Eller hvordan de forskellige Web. 2.0 værktøjer kan få de stille elever på banen. Mulighederne skal udforskes! Konferencen på Rødkilde Gymnasium har et oplæg om IT didaktik i forhold til psykologi. Hvis der sidder nogle psykologilærere

ude i landet, som har nogle rigtig gode forløb eller ideer til inddrage af IT i undervisningen, hører jeg meget gerne fra dem.

Konference i psykologi

Faget har fået bevilget en konference som afholdes den 8.marts på Rødkilde Gymnasium. Jeg glæder mig til at se rigtig mange psykologilærere fra alle skoleformer i Vejle. Her vil også blive mulighed for spørgsmål og faglig snak til slut.

Konference om psykologi med særligt fokus på udfordringer i psykologi og psykologiundervisningen

Tid:

Torsdag den 8.marts 2012

Sted:

Rødkilde Gymnasium, Rødkildevej 42, 7100 Vejle. <http://www.roedkilde-gym.dk/>

Tilmelding:

Til LMFK på <http://www.lmfk.dk/tilmelding/index.php> mærket "Psykkonference 2012". Tilmelding skal ske senest 27.2.2012

Pris:

250 kroner pr. deltager incl. frokost og kaffe (opkræves af LMFK). Betaling skal ske før konferencen.

Program:

10.00-10.20	Ankomst - kaffe/te og brød
10.20-10.30	Velkomst ved fagkonsulent Jette Hannibal
10.30-11.30	Professor i psykologi Arne Poulsen (RUC) Udfordringer for psykologien i moderniteten og psykologiundervisningen: Om psykologiundervisningens

rolle i modsætningerne mellem individualiseringsdiskursen og deltagelsesdiskursen.

11.40-12.30

Anne Louise Ottosen, Allan Damsgaard og Hanne Hylsberg fra VUC Fyn

Nye eller gamle udfordringer? Muligheder for at koble teori og praksis i psykologiundervisningen.

Ministeren for Børn og Undervisning Christine Antorini har udtalt, at der skal mere praktik ind i ungdomsuddannelserne. Læreplanerne i psykologi omtaler 'det anvendelsesorienterede' som en mulighed i det supplerende stof. Med eksempler fra HF-området gennemgås udfordringer og muligheder i at integrere det anvendelsesorienterede i det daglige med det formål at gøre psykologiundervisningen nærværende i forhold til elever og kursister i ungdomsuddannelserne.

12.40-13.25

Frokost

13.30-14.30

Professor Peter Krøjgaard (Aarhus Universitet)

Nyere perspektiver på udviklingspsykologi: Fra "Grand Theories" til en empirisk baseret udviklingspsykologi.

Indtil for ca. 50 år siden var udviklingspsykologien stærkt præget af de såkaldte Grand Theories (fx teorier som Piagets, Freuds og Vygotskis teorier), som ambitiøst hævdede at rumme samlede teorier om større eller mindre dele af barnets udvikling. I en mere tidssvarende fremstilling af udviklingspsykologien vil disse Grand Theories imidlertid antage en langt mere marginal placering til fordel for præsentation af distinkte områder af barnets udvikling som fx den social-kognitive udvikling, tilknytning eller den kognitive udvikling. Denne historiske udvikling skyldes bl.a. at de store "Grand Theories" i tiltagende grad ikke passede med empiriske fund. I dag tillægger man således empirisk evidens langt større betydning end tidligere. Oplægget vil give eksempler på samt illustrere rationalet bag denne udvikling og diskutere, hvilke konsekvenser denne udvikling kunne have for psykologiundervisningen.

14.30-14.45

Kaffe og kage

14.50-15.30

Lektor Mette Hermann og Jette Hannibal (Nørre Gymnasium)

Psykologi og IT - didaktiske og pædagogiske udfordringer og muligheder.

Hvilke muligheder giver de moderne medier psykologilæreren for at fremme læring, og giver det

overhovedet mening? Mette Hermann kommer ind på teoretiske overvejelser omkring det hensigtsmæssige i brug af bl.a. web 2.0 i undervisningen og kommer sammen med Jette Hannibal med praktiske eksempler, fra psykologiundervisningen.

15.35-16.00

Afrunding og mulighed for spørgsmål og faglig debat

Med venlig hilsen

Fagkonsulent Jette Hannibal

Jette.Hannibal@uvm.dk

tlf 2273 7948

Ministeriet for Børn og Undervisning

Kontor for Gymnasiale Uddannelser